

Załącznik do uchwały nr XLIX/459/17

Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim

z dnia 28 grudnia 2017 roku

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018 - 2020

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU.....	5
III. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU WSPIERANIA RODZIN.....	7
IV. ANALIZA SWOT LOKALNEGO SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY.....	8
V. ADRESACI PROGRAMU.....	11
VI. CEL GŁÓWNY.....	11
VII. CELE SZCZEGÓŁOWE.....	11
VIII. OCZEKIWANE REZULTATY.....	17
IX. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU.....	17
X. ZASADY FINANSOWANIA.....	18
XI. EWALUACJA I MINITORING PROGRAMU.....	19
XII. HARMONOGRAM PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018 – 2020	21

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich Gminnych Programów Wspierania Rodziny.

Program określa zespół planowanych działań, który ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego wszelkie zasoby gminy. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie **spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**.

Pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter multiprofesjonalny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego systemu lokalnego.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Powinna zapewnić mu bezpieczeństwo zarówno fizyczne jak i emocjonalne. Nawet niewielkie zaburzenie może powodować w rodzinie destabilizację. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko-opiekuńczych prowadzi do zakłóceń relacji międzyludzkich. Osłabienie rodziny zarówno w sferze więzi rodzinnych, jak i w sferze materialno-bytowej wymaga podjęcia stosownych kroków. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodzinnych. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Przedstawiony Program ukierunkowany jest na wzmocnienie elementów pracy środowiskowej z rodziną, poszerzenie dostępności usług w postaci poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, rodzinnego), wczesnej interwencji w rodzinach zagrożonych utratą swoich naturalnych funkcji, a także intensywnej, wszechstronnej pomocy rodzinie biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Każde działanie zaplanowane w ramach programu, uwzględnia możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przezwyciężania braków i pokonywania trudności. Należy podkreślić, że działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całego środowiska, a wspieranie rodziny przyczynia się do rozwoju i wzmocnienia więzi w całej społeczności lokalnej. Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę naturalną w jej rozwoju i prawidłowym funkcjonowaniu, obejmują pomocą rodziny niezaradne, dysfunkcyjne oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny, jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim, statystyk dotyczących pieczy zastępczej uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, danych GUS oraz analiza społeczna wynikająca z oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2017. Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczną, przedstawianą poniżej:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2016	Rok 2017
Liczba mieszkańców Gminy Aleksandrów Łódzki	30645	30813
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	2100	1688
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1613	1567
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych	2271	2500
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	220	196
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	575	455
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki umieszczonych w pieczy zastępczej w 2016r. i 2017r.	14	9
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki umieszczonych w pieczy zastępczej, gdzie Gmina partycypuje w kosztach ich umieszczenia	40	34
Liczba rodzin wspierających na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki	0	0

Według danych GUS (na dzień 15 grudnia 2017) Gminę Aleksandrów Łódzki zamieszkuje **30813** osób. W 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim obejmuje szeroko rozumianym wsparciem **1688** rodzin, w tym **279** rodzin z dziećmi. Pośród nich jest **51** rodzin

wielodzietnych i **126** rodzin niepełnych. W ciągu 2017 roku 62 rodziny (w tym **139** dzieci) były objęte opieką asystenta rodziny.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Aleksandrów Łódzki współfinansuje pobyt 34 dzieci umieszczonych w pieczy.

Analiza porównawcza wyraźnie uwidacznia tendencje malejącą wyrażającą się we wszystkich wskaźnikach pomimo wzrostu mieszkańców w Gminie Aleksandrów Łódzki.

POWODY PRYZNAWANIA POMOCY

	2016		2017	
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinach	Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	553	1339	297	719
Niepełnosprawność	320	584	289	461
Długotrwała lub ciężka choroba	462	922	415	776
Bezradność w sprawach opieki, wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	183	595	180	524
Ubóstwo	544	1227	453	953
Przemoc w rodzinie	10	31	8	27
Alkoholizm	54	104	69	113
Narkomania	3	6	7	10
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	37	14	31

Zdarzenie losowe	4	5	2	5
Sytuacja kryzysowa	4	6	1	1

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż z pomocy społecznej korzysta coraz mniej rodzin. Porównując rok 2016 i 2017 widać wyraźny spadek liczby osób korzystających z pomocy OPS z powody bezrobocia z 533 rodzin do 297. Wyraźnie zaznacza się również poprawa sytuacji finansowej rodzin. Z powodu ubóstwa z pomocy społecznej w 2016 roku skorzystały 544 rodziny, a w roku bieżącym 453. W 2016 roku w mniejszej liczbie środowisk powodem przyznawania pomocy był alkoholizm i narkomania niż 2017 roku. Może być to spowodowane głębszą diagnozą środowiska lokalnego.

III. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU WSPIERANIA RODZIN

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszej społeczności. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu podporządkowane są ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Aleksandrów Łódzki na lata 2018-2020” należy kierować się między innymi zapisami:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

(Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),

- Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(Dz. U. z 2017 r. poz. 682),
- Ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
(Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 z późn. zm.),
- Ustawy z 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech
(Dz. U. z 2016 r. poz. 157 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”
(Dz. U. Z 2016 r. 1860).

IV. ANALIZA SWOT LOKALNEGO SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

1. MOCNE STRONY

- realizacja projektu „ Podaruj nadzieję – wsparcie i rozwój”,
- realizacja projektu: „ Internet do przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu – elnclusion w Gminie Aleksandrów Łódzki,
- realizacja projektu „PARA” - partnerstwo, animacja, rozwój, aktywizacja,
- realizacja programów osłonowych i profilaktycznych
- otwartość Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- zabezpieczenie niezbędnych środków na rzecz realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny,

- zatrudnienie asystentów rodziny,
- dokonywana na bieżąco diagnoza potrzeb, umożliwiająca identyfikację potrzeb i wyznaczenie celów,
- oferta pomocy w zakresie przemocy w rodzinie (Zespół Interdyscyplinarny),
- dostępność placówek oświatowych na terenie Gminy (żłobek, przedszkole, szkoły, szkoły z oddziałami integracyjnymi),
- atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły i Młodzieżowy Dom Kultury,
- niezwykle szeroka oferta zajęć sportowych – szkoły i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie Gminy,
- bliskość Sąd Rejonowego w Zgierzu, dobra współpraca z kuratorami sądowymi,
- wykwalifikowana kadra działająca na rzecz rodzin (dobre rozeznanie środowisk),
- zainteresowanie problemami rodzin przez lokalne media.

2. SŁABE STRONY:

- niska świadomość społeczna w zakresie wspierania rodziny,
- brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- niska aktywność klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych,
- mała liczba żłobków na terenie gminy,
- wysokie koszty utrzymania rodziny,
- trudna sytuacja mieszkaniowa (niedobór lokali socjalnych)
- długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka

3. SZANSE:

- realizacja działań zgodnych ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Aleksandrów Łódzki,
- możliwość pozyskania i wykorzystywania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych dysfunkcją
- stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracowników oświaty
- aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
- rozwój wolontariatu
- zawieranie kontraktów socjalnych
- wzrost aktywności własnej w rozwiązywaniu trudności dnia codziennego

4. ZAGROŻENIA:

- zanik więzi rodzinnych
- uzależnienie rodziny od pomocy społecznej, dziedziczenie biedy
- roszczeniowa postawa rodzin
- zaniedbywanie przez rodziców obowiązków opiekuńczo – wychowawczych
- rosnące koszty samorządów, związane z realizacją zadań obligatoryjnych z obszaru polityki społecznej
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne
- złożoność problemu
- niespójne przepisy prawa

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- kobiety w ciąży i ich rodziny ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- kadra instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny.

VI. CEL GŁÓWNY

Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny:

DZIAŁANIA :

- udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,

- udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, środków pozarządowych mających na celu poprawę jakości życia rodzin.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy w Zgierzu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Młodzieżowy Dom Kultury, organizacje pozarządowe, lokalne media.

2. Diagnozowanie i analiza środowisk:

DZIAŁANIA:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- konsultacje ze specjalistami (pedagog, psycholog, prawnik) w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny,
- praca socjalna w oparciu o rozpoznanie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- praca streetworkerów w środowisku lokalnym.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

3. Zapewnienie stabilizacji, poczucie bezpieczeństwa socjalnego oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

DZIAŁANIA:

- objęcie dożywianiem uczniów przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnym na terenie placówek oświatowych,

- monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy Aleksandrów Łódzki,
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków,
- aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia,
- pomoc w złożeniu niezbędnych dokumentów do uzyskania stypendium, bądź zasiłku szkolnego,
- współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin
- udzielanie świadczeń rodzinnych, wychowawczych, rodzicielskich oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski.

4. Wspieranie rodzin naturalnych w ich funkcjach opiekuńczych i wychowawczych, zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do reintegracji rodzin:

DZIAŁANIA:

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny,
- umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z zajęć świetlicy środowiskowej,
- pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, poradnictwa prawnego,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii

dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,

- systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym,
- rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych,
- współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci,
- działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie,
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży dzięki rozwojowi placówek wsparcia dziennego oraz poprzez organizowanie zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturowych,
- organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi ,.
- pomoc rodzinie w której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół interdyscyplinarny, Sąd Rejonowy w Zgierzu, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

5. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans edukacyjnych:

DZIAŁANIA:

- uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach),
- wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży poprzez udział placówek oświatowych w projektach,
- pomoc ze strony streetworkera,
- motywowanie dzieci do uczestnictwa w zajęciach świetlicy środowiskowej,
- realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- realizowanie programów prozdrowotnych przez szkoły,
- udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom,
- podejmowanie przez szkoły współpracy z innymi podmiotami (Ośrodek Pomocy Społecznej, kuratorzy sądowi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna) w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin dysfunkcyjnych,
- organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami,
- organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami,
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży wypoczynku letniego.

Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, Urząd Miejski, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Sąd Rejonowy w Zgierzu (kuratorzy), Młodzieżowy Dom Kultury, organizacje pozarządowe.

6. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

DZIAŁANIA:

- zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta rodziny
- zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży,
- zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Realizatorzy: OPS, służba zdrowia

VIII. OCZEKIWANE REZULTATY

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- praca różnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz rodzin wymagających wsparcia i pomocy,
- uniknięcie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

IX. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia programu wspierania rodziny w ramach swoich kompetencji, powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Aleksandrów Łódzki oraz osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną:

a) podmioty publiczne:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim,
- żłobek, publiczne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjalne,

- Młodzieżowy Dom Kultury,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- lokalne media,

b) podmioty niepubliczne

- przedszkola i szkoły niepubliczne,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej i edukacji,
- kluby i organizacje sportowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,

c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- szkolnictwo ponadgimnazjalne i specjalne,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu.

X. ZASADY FINANSOWANIA:

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki

- dotacji z budżetu państwa, na dofinansowanie zadań własnych
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny
- funduszy Unii Europejskiej
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań Programu, będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

W roku budżetowym 2018 na realizację Programu zabezpieczone są środki:

R.85214 - Pomoc społeczna – w kwocie 420.000 zł

R.85154 – Przeciwdziałania alkoholizmowi – w kwocie 72.000

R.85508 – Rodziny zastępcze - w kwocie 492.119 zł

R.85504 – Wspieranie rodziny – w kwocie 258.710 zł

XI. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim co roku do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu. Ewaluacja Programu ma na celu sprawdzenie, czy zostały wykonane zaplanowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Posłuży sprawdzeniu efektywności i skuteczności przyjętych założeń. Ewaluacja programu będzie odbywać się na bieżąco. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i ocenie danych pod kątem realizacji celów programu. Pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, które będą wykorzystane podczas planowania dalszych działań i

doskonalenia dotychczas ustalonych. Planowane działania będą wpisane w formie zadań do wykonania przez poszczególne instytucje i organizacje realizujące Program.

Monitorowanie będzie dokonywane również poprzez analizę następujących danych:

- liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny (w tym liczba dzieci w rodzinach),
- liczba placówek wsparcia dziennego,
- ilość porad udzielonych przez specjalistów (radca prawny, psycholog) w gminnych instytucjach samorządowych lub w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie Gminy,
- ilość interwencji kryzysowych,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach,
- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (w tym liczba dzieci) z określeniem przyczyn oraz struktury rodziny,
- liczba rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo,
- liczba rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie,
- liczba rodzin wspierających,
- liczba dzieci umieszczonych w różnych formach systemu pieczy zastępczej,
- liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych,
- kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania.

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020
w Gminie Aleksandrów Łódzki został przedstawiony w formie Tabeli nr 1.

L.p	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
1	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) Promowanie i organizowanie różnorodnych form promujących wartość rodziny oraz ich integrację ze społecznością lokalną. 2) Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej na rzecz rodziny. 3) Udział w projektach współfinansowanych ze środków pozarządowych, mających na celu dobro rodziny i rozwój specjalistycznego wsparcia w tym programów profilaktyczno-edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2018-2020 w sposób ciągły	OPS, GKRPA, placówki oświatowe, MDK, lokalne media i organizacje pozarządowe, Sąd Rejonowy	1) Ilość konferencji, seminariów, publikacji artykułów w lokalnej prasie. 2) Ilość organizowanych festynów, kursów, warsztatów itp. 3) Ilość plakatów, ulotek, załadek na stronach internetowych. 4) Ilość realizowanych projektów i programów. 5) Liczby uczestników realizowanych przedsięwzięć. Sprawozdawczość w obrębie roku kalendarzowego
2	Diagnozowanie i analiza środowisk	1) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności, 2) konsultacje ze specjalistami (pedagog, psycholog) w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny, 3) praca socjalna w oparciu na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról	2018-2020 w sposób ciągły	OPS, PPP,	1) Liczba rodziny objętych poszczególnymi formami wsparcia – wyszczególnienie powodów przyznania pomocy sprawozdania roczne poszczególnych realizatorów

		rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, równieśniczym,			
3	Zapewnienie stabilizacji, poczucie bezpieczeństwa socjalnego oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	1) Przyznawanie pomocy materialnej z systemów : pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych, pomocy materialnej dla uczniów. 2) Organizowanie aktywnego spędzania czasu dla dzieci w okresie wakacji letnich i zimowych. 3) Przyznawanie posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”. 4) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa. 5) Przyznawanie asystenta rodziny. 6) Skierowanie do świetlic środowiskowych lub innych form	2018-2020 w sposób ciągły	OPS, placówki oświatowe, organizację pozarządowe, świetlice środowiskowe, PUP	1) Liczba rodziny objętych poszczególnymi formami wsparcia 2) Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku letniego (kolonie). 3) Liczba środowisk objętych wsparciem i pomocą asystenta rodziny 4) Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego

		wsparcia dziennego. 7) monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie gminy Aleksandrów Łódzki., 8) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia,			
4	Wspieranie rodzin naturalnych w ich funkcjach opiekuńczych i wychowawczych, zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do reintegracji rodzin:	1) wsparcie i pomoc ze strony asystenta rodziny, 2) Skierowanie do świetlic środowiskowych lub innych form wsparcia dziennego. 3) pomoc rodzinom w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, poradnictwa prawnego 4) systematyczna praca socjalna 5) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska 6) działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu	2018-2020 w sposób ciągły	OPS, placówki oświatowe, PCPR, organizację pozarządowe, PPP, GKRPA, Sąd Rejonowy	1) Liczba zorganizowanych, bądź sfinansowanych szkoleń dla realizatorów programu. 2) Liczba zatrudnionych asystentów w kolejnych latach 3) Liczba środowisk objętych wsparciem i pomocą asystenta rodziny. 4) Liczba ustanowionych rodzin wspierających. 5) Liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. 6) Liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych. 7) Liczba funkcjonujących

		ograniczenie przemocy w rodzinie skierowanie do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie, 7) Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną. 8) wspieranie wspólnych działań różnych podmiotów w zakresie tworzenie kompleksowych programów na rzecz rodziny 9) Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających. 10) Utworzenie większej ilości placówek wsparcia dziennego.			placówek wsparcia dziennego. 8) Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny. Sprawozdawczość w obrębie roku kalendarzowego
5	Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży , wyrównywanie szans edukacyjnych:	1) uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży, 2) wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach), 3) pomoc ze strony streetworkera 4) uczestnictwo dzieci w zajęciach świetlicy środowiskowej 5) realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych,	2018 - 2020 w sposób ciągły	OPS, placówki oświatowe, organizację pozarządowe, PPP, MDK, Sąd Rejonowy w Zgierzu	1) Liczba zatrudnionych streetwalkerów, 2) Liczba rodziny objętych poszczególnymi formami wsparcia, 3) Liczba uczestników w zajęciach świetlicy środowiskowej, 4) Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i prozdrowotnych, Sprawozdawczość w obrębie w roku kalendarzowego

		prozdrowotnych 6) udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom 7) podejmowanie przez szkoły współpracy z innymi podmiotami (Ośrodek Pomocy Społecznej, kuratorzy sądowi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna) 9) prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów, 10) organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami, 11) organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami			
6	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	1) zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta rodziny 2) zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, 3) zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki	2018-2020 w sposób ciągły	OPS, służba zdrowia	1) Liczba wyptaconych jednorazowych świadczeń 2) Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny Sprawozdawczość w obrębie w roku

		prenatalnej, 4) zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych 5) dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę; 6) odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; 7) dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie			kalendarzowego
--	--	---	--	--	------------------------------

		porodu; 8) innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 9) jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; 10) innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.			
--	--	--	--	--	--